

Sysmän kunnan saamien testamenttivarojen säätiöinti tai rahastointi

KH 14.09.2026 § 206
289/02.07.01/2026

Sysmän kokoomuksen valtuustoryhmä teki kunnanvaltuuston kokouksessa 17.8. valtuustoaloitteen testamentti- ja perintövarojen säätiöittämisestä tai rahastoimisesta.

Asian valmistelussa on selvitetty sekä säätiömallin että kunnan oman erityiskatteisen rahaston soveltuvuutta testamenttivarojen hallinnointiin.

Säätiön perustamisen etuna voidaan pitää muun muuassa sitä, että säätiö muodostaa kunnasta erillisen oikeushenkilön, jonka tarkoitus, varojen käyttö ja hallinto voidaan määritellä tarkasti sääntöjen mukaisesti.

Säätiömalliin liittyy kuitenkin myös merkittäviä haasteita. Säätiön perustaminen edellyttää perustamis pääomaa, sääntöjen laatimista sekä Patentti- ja rekisterihallituksen hyväksyntää. Lisäksi säätiön hallinnosta, kirjanpidosta, tilintarkastuksesta sekä viranomaisraportoinnista aiheutuu jatkuvia hallinnollisia kustannuksia. Mahdollinen omaisuuden tai varallisuuden siirtäminen kunnan ulkopuolisen säätiön hallintaan merkitsisi samalla varojen siirtymistä pois kunnan demokraattisen päätöksenteon piiristä. Säätiö on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, jonka toiminnasta ja varojen käytöstä päättävät säätiön säännöissä määrätyt toimielimet. Tämän vuoksi kunnan vaikutusmahdollisuudet varojen käyttöön ja niiden kohdentamiseen olisivat olennaisesti rajallisemmat kuin tilanteessa, jossa varat säilyvät kunnan omassa taseessa tai kunnan hallinnoimassa rahastossa.

Kuntalain ja kunnan kirjanpidon näkökulmasta testamenttivarat voidaan hallinnoida myös kunnan taseeseen perustettavan erityiskatteisen rahaston kautta. Erityiskatteinen rahasto mahdollistaa varojen ja niiden käytön erillisen seurannan sekä testamentissa asetettujen ehtojen toteuttamisen ilman erillisen oikeushenkilön perustamista. Rahastomalli on hallinnollisesti kevyempi, kustannustehokkaampi ja mahdollistaa samalla varojen pitkäjänteisen hoidon sekä käytön testamentin määräysten mukaisesti.

Nykyisen lainsäädännön mukaan yleishyödylliset säätiöt ovat pääsääntöisesti vapaita tuloverosta. Julkisessa keskustelussa on kuitenkin ajoittain esitetty näkemyksiä, joiden mukaan yleishyödyllisten yhteisöjen sijoitustuottojen verotusta tulisi kiristää. Säätiömalliin liittyvät verohyödyt perustuvat siten voimassa olevaan lainsäädäntöön eivätkä ole välttämättä pysyviä, sillä lainsäätäjät voi tulevaisuudessa muuttaa verotusta koskevia säännöksiä.

Testamenttivarat voidaan tarvittaessa myöhemmin siirtää säätiöön,

mikäli tulevaisuudessa ilmenee sellaisia olosuhteita, esimerkiksi kuntarakenteeseen liittyviä muutoksia, joiden johdosta säätiömalli arvioidaan tarkoituksenmukaisemmaksi ratkaisuksi.

Valmistelija

Nimi: Susanna Leppänen
Tehtävänimike: Talouspäällikkö
Puh: 044 713 4506
Email: etunimi.sukunimi@sysma.fi

Kunnanjohtajan ehdotus

Kunnanhallitus päättää, ettei testamenttivaroja säätiöitä eikä niiden hallinnoimiseksi perusteta erillistä säätiötä. Kunnanhallitus katsoo, ettei säätiön perustamisella saavuteta sellaisia hyötyjä, jotka ylittäisivät siitä aiheutuvat hallinnolliset velvoitteet ja kustannukset sekä kunnan vaikutusmahdollisuuksien vähenemisen varojen käytön ohjauksessa. Testamenttivarojen hallinnointia varten perustetaan kunnan taseeseen erityiskatteinen rahasto, jonka tarkoitus, varojen käyttöperiaatteet ja hallinnointi määritellään erillisissä rahastosäännöissä testamentin ehtojen mukaisesti.

Päätös

Jäsen Jukka Elomaa ehdotti asian palauttamista valmisteluun. (Liite)

Jäsen Marketta Kitkiöjoki kannatti Elomaan ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu ehdotus asian valmisteluun palauttamisesta, joten on äänestettävä.

Puheenjohtaja teki äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat asian valmisteluun palauttamista, vastaavat JAA ja ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, vastaavat EI.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 3 JAA-ääntä (Elomaa, Kitkiöjoki, Sippola) ja 6 EI-ääntä (Aartolahti, Kantonen, Karola, Kyllönen, Lehtosalo-Lönnberg, Leppänen).

Puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyä jatketaan.

Jäsen Jukka Elomaa ehdotti, että kunnanhallitus ei tee päätöstä, koska asia kuuluu kunnanvaltuuston toimivaltaan.

Jäsen Marketta Kitkiöjoki kannatti Elomaan ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu vastaehdotus, joten on äänestettävä.

Puheenjohtaja teki äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, vastaavat JAA ja ne, jotka kannattavat Elomaan ehdotusta, vastaavat EI.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 6 JAA-ääntä (Aartolahti, Kantonen, Karola, Kyllönen, Lehtosalo-Lönnberg, Leppänen) ja 3 EI-ääntä (Elomaa, Kitkiöjoki, Sippola).

Puheenjohtaja totesi, että pohjaehdotus on tullut hyväksytyksi.
Merkittään, että talouspäällikkö Susanna Leppänen esitteli asiaa kokouksessa.